

Прокуратура України
**ЗАКАРПАТСЬКА СПЕЦІАЛІЗОВАНА ПРОКУРАТУРА
У СФЕРІ ОБОРОНИ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ**

вул. Брашайків, 2, м. Ужгород, 88000 тел. факс: (0312) 61-76-64
e-mail: uz@vpzhr.gov.ua

№ _____

На № _____ від _____

Іллі Щиголю

в/ч А2049, с. Оріховиця
Ужгородський навчальний центр
Ужгородський р-н, 89413
gnsm@ukr.net

На Ваше звернення (без дати), яке надійшло від Мукачівської окружної прокуратури до Закарпатської спеціалізованої прокуратури у сфері оборони Західного регіону 09.07.2024 та було зареєстроване за вхідним №4632-24, повідомляємо наступне.

Згідно з вимогами частини 1 статті 2 Кримінального кодексу України, підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад злочину, передбаченого Кримінальним кодексом України.

Статтею 11 Кримінального кодексу України визначено, що кримінальним правопорушенням є передбачене цим Кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення.

Підставами вважати звернення заявою чи повідомленням про злочин є наявність в таких заявах чи повідомленнях об'єктивних даних, які дійсно свідчать про ознаки злочину. Такими даними є фактичне існування доказів, що підтверджують реальність конкретного кримінально-караного діяння (час, місце та обставини кримінального правопорушення). Якщо у заявах чи повідомленнях таких даних немає, то вони не можуть вважатися такими, що обов'язково повинні бути внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

У абзаці другому пункту 4 розділу II Інструкції про порядок розгляду звернень і запитів в органах прокуратури України, затвердженої наказом Генерального прокурора від 25.06.2024 №153, передбачено, що заява чи повідомлення, в якій (якому) не викладено фактичних обставин та об'єктивних даних, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність суспільно небезпечного діяння, вчиненого суб'єктом кримінального правопорушення,

розглядається в порядку і строки, передбачені законодавством про звернення громадян та цією Інструкцією.

Враховуючи зазначене, зі змісту Вашої заяви не вбачаються будь-які конкретні обставини (ознаки) об'єктивної сторони кримінального правопорушення, передбаченого статтею 146 Кримінального кодексу України або будь-якою іншою статтею, частиною статті Особливої частини Кримінального кодексу України, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення представниками відповідного районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки, а також військової частини, наявність яких є необхідною для прийняття процесуального рішення про початок досудового розслідування шляхом внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань, тому вона розглядається в порядку визначеному Законом України «Про звернення громадян».

Разом із цим, відповідно до статті 5 Закону України «Про звернення громадян» у зверненні має бути зазначено прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання громадянина, викладено суть порушеного питання, зауваження, пропозиції, заяви чи скарги, прохання чи вимоги. Письмове звернення повинно бути підписано заявником (заявниками) із зазначенням дати. В електронному зверненні також має бути зазначено електронну поштову адресу, на яку заявнику може бути надіслано відповідь, або відомості про інші засоби зв'язку з ним. Застосування електронного цифрового підпису при надсиланні електронного звернення не вимагається. Для ідентифікації автора електронного звернення може використовуватися електронний підпис.

Електронне звернення без електронного підпису надсилається у вигляді скан- або фотокопії з підписом заявника із зазначенням дати.

Відповідно до визначення, наведеного в Юридичній енциклопедії, підпис визначається як «графіч. начерк, який означає особу його виконавця і здійснюється ним з метою посвідчення документа або підтвердження відомостей, що містяться у док-ті й свідчать про певне відношення до них того, хто розписується» (Юридична енциклопедія; В 6 т./ Редкол.: Ю70 Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К.: «Укр. енцикл.», 1998. ISBN 966-7492-00-1), а згідно з Великим тлумачним словником української мови підпис – це «прізвище або ініціали, написані власноручно під текстом, малюнком, картиною і т. ін., як свідчення авторства або potwierдження чого-небудь» (7-е видання: Великий тлумачний словник української мови (з Дод., допов. На CD)/Уклад. і голов. Ред. В.Т. Бусел – К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009 – 1736 с.: іл. – ISBN 966-569-013-2).

З урахуванням викладеного підпис громадянина в електронному зверненні може бути відсканованим, сфотографованим тощо. Звичайно опрацьовуються електронні звернення громадян, підписані з застосуванням електронного цифрового підпису.

Звернення, оформлене без дотримання зазначених вимог, повертається заявнику з відповідними роз'ясненнями не пізніше як через десять днів від дня його надходження.

У зв'язку із вищенаведеним, повідомляємо Вас, що оскільки електронне звернення, яке надійшло від Мукачівської окружної прокуратури до Закарпатської спеціалізованої прокуратури у сфері оборони Західного регіону 09.07.2024 оформлене без дотримання встановлених законодавством вимог, воно повертається без розгляду із одночасним наданням відповідних роз'яснень законодавства про звернення громадян.

Окрім того, роз'яснюємо, що відповідно до статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Обсяг повноважень органів прокуратури та порядок їх реалізації визначено статтею 131-1 Конституції України, статтею 2 Закону України «Про прокуратуру». Зокрема, на прокуратуру покладаються такі функції: 1) підтримання державного обвинувачення в суді; 2) представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом; 3) нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство; 4) нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

У зв'язку з внесеними до Закону України «Про прокуратуру» змінами, а також прийняттям Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 02.06.2016, органи прокуратури були позбавлені повноважень щодо здійснення нагляду за додержанням прав і свобод людини і громадянина, додержанням законів з цих питань органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами.

Згідно із частиною 3 статті 2 Закону України «Про прокуратуру» на прокуратуру не можуть покладатися функції, не передбачені Конституцією України.

Разом із цим, згідно з пунктом 1 частини 1 статті 8 Закону України «Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України» на Службу правопорядку, окрім іншого, покладається здійснення функцій попереджувати, виявляти, припиняти кримінальні та інші правопорушення, вчинені у військових частинах, а також в інших місцях військовослужбовцями, військовозобов'язаними під час проходження ними зборів та працівниками Збройних Сил України під час виконання ними службових обов'язків.

Також роз'яснюємо Вам, що відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 24 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», початком проходження військової служби вважається день відправлення у військову частину з відповідного районного (міського) територіального центру комплектування та соціальної підтримки або день прибуття до Центрального управління або регіонального органу Служби безпеки України, відповідного підрозділу Служби зовнішньої розвідки України – для громадян, призваних на військову службу під час мобілізації, на особливий період та на військову службу за призовом осіб офіцерського складу.

У статті 11 Закону України «Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України» визначено, що необхідність виконання завдань оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканості, а також завдань, визначених міжнародними зобов'язаннями України покладає на військовослужбовців такі обов'язки, зокрема: свято і непорушно додержуватися Конституції України та законів України, Військової присяги, віддано служити Українському народові, сумлінно і чесно виконувати військовий обов'язок; постійно підвищувати рівень військових професійних знань, вдосконалювати свою виучку і майстерність, знати та виконувати свої обов'язки та додержуватися вимог статутів Збройних Сил України.

Відповідно до статті 16 Закону України «Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України» кожний військовослужбовець зобов'язаний виконувати службові обов'язки, що визначають обсяг виконання завдань, доручених йому за посадою. Ці обов'язки визначаються статутами Збройних Сил України, а також відповідними посібниками, порадами, положеннями, інструкціями.

Згідно зі статтею 17 Закону України «Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України» на військовослужбовців під час перебування на бойовому чергуванні, у внутрішньому і гарнізонному наряді, а також під час виконання інших завдань покладаються спеціальні обов'язки. Ці обов'язки та порядок їх виконання визначаються законами і статутами Збройних Сил України, а також іншими нормативно-правовими актами, що приймаються на основі законів і статутів Збройних Сил України.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України», військова дисципліна – це бездоганне і неухильне додержання всіма військовослужбовцями порядку і правил, встановлених статутами Збройних Сил України та іншим законодавством України.

Згідно зі статтею 2 Закону України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України», військова дисципліна ґрунтується на усвідомленні військовослужбовцями свого військового обов'язку, відповідальності за захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, на їх вірності Військовій присязі.

Зі змісту статтею 3 Закону України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України» військова дисципліна досягається шляхом, серед іншого, особистої відповідальності кожного військовослужбовця за дотримання Конституції та законів України, Військової присяги, виконання своїх обов'язків, вимог статутів Збройних Сил України, чіткої організації і повного залучення особового складу до бойового навчання.

Також стаття 3 Закону України «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України» передбачає, що військова дисципліна зобов'язую кожного військовослужбовця додержуватися Конституції та законів України, Військової присяги, неухильно виконувати вимоги статутів Збройних Сил України, наказів командирів.

Додатково повідомляємо, що згідно з частиною 2 статті 1 Закону України «Про звернення громадян» військовослужбовці мають право подавати в

порядку визначеному цим законом виключно ті звернення, які не стосуються їх службової діяльності.

Відповідно до частини 6 статті 5 Закону України «Про звернення громадян» письмове звернення надсилається поштою або передається громадянином до відповідного органу, установи особисто чи через уповноважену ним особу, повноваження якої оформлені відповідно до законодавства, тобто довіреністю, договором доручення або договором про надання правничої допомоги.

Для військовослужбовців порядок подання і розгляду заяв, пропозицій та скарг визначаються розділом 5 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, затвердженого Законом України від 24.03.1999 № 551-ХІV.

У статтях 110-113 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України передбачено, що усі військовослужбовці мають право надсилати заяви чи скарги або особисто звертатися до посадових осіб, органів військового управління, органів управління Служби правопорядку, органів, які проводять досудове слідство, та інших державних органів у разі:

- прийняття незаконних рішень, дій (бездіяльності) стосовно них командирами (начальниками) або іншими військовослужбовцями, порушення їх прав, законних інтересів та свобод;
- незаконного покладення на них обов'язків або незаконного притягнення до відповідальності.

Заява чи скарга з інших питань службової діяльності подається безпосередньому командирові (начальникові) тієї особи, дії якої він оскаржує, а в разі, якщо особи, які подають скаргу, не знають, з чиєї вини порушені їх права, заява чи скарга подається в порядку підпорядкованості. У такому самому порядку подаються пропозиції.

Військовослужбовці, які подали заяву чи скаргу, мають право: особисто викласти свої аргументи особі, яка перевіряє заяву чи скаргу, звернутися з вимогою залучити до розгляду свідків; подати додаткові матеріали, що стосуються справи, або клопотати, щоб їх вимагав командир (начальник) або орган, який розглядає заяву чи скаргу; бути присутнім під час розгляду заяви чи скарги; одержати письмову відповідь про результати розгляду заяви чи скарги; ознайомитися з матеріалами перевірки заяви чи скарги; оскаржити прийняте за їх заявою чи скаргою рішення в суді; вимагати відшкодування завданих їм збитків у встановленому законом порядку.

При цьому, ніхто з військовослужбовців не може бути скривджений на службі чи притягнутий до відповідальності за те, що він подав пропозицію, заяву чи скаргу, однак подання скарги військовослужбовцями не звільняє їх від виконання своїх службових обов'язків і наказів командирів (начальників).

Заборонено подавати скаргу під час бойового чергування, перебування у строю (крім скарг, поданих під час опитування військовослужбовців), на варті (вахті), а також у добовому наряді, під час занять.

Таким чином, Ви, як військовослужбовець, маєте право самостійно звертатися з будь-яких питань, пов'язаних із Вашою мобілізацією чи подальшим проходженням військової служби в порядку, встановленому

Дисциплінарним статутом Збройних Сил України, затвердженим Законом України від 24.03.1999 № 551-XIV.

Разом з цим, додатково повідомляємо, що у разі незгоди з рішенням прийнятим за результатами розгляду звернення, заявник може оскаржити його прокурору вищого рівня або в суді.

Додаток: електронне звернення на 2 арк.

Керівник Закарпатської
спеціалізованої прокуратури

Олександр ФЕДЧИШИН